

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี
GOOD GOVERNANCE MANAGEMENT OF NAM SOM SUB-DISTRICT MUNICIPALITY,
NAM SOM DISTRICT, UDON THANI PROVINCE

วิไลวรรณ เรืองโสม

Wilaiwan RungSom

บุญเหลือ บุปผามาลา

Boonluae Bubphamala

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยพิชญบัณฑิต

Master of Public Administration Program,

Faculty of Political Science, Pitchayabundit College

E-mail: yimy9930@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 5 มิถุนายน 2565

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 13 มิถุนายน 2565

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 13 มิถุนายน 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม เพื่อเปรียบเทียบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ และเพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำโสม โดยใช้สูตรของ Taro Yamane จำนวน 380 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาล ประกอบไปด้วยเนื้อหา 3 ส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ T-test และ F-test สำหรับการเปรียบเทียบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ผลการวิจัย พบว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.12) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.34) รองลงมา คือ ด้านหลักความเสมอภาค ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.37) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักประสิทธิผล ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.31)

การเปรียบเทียบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ควรมีการประเมินผลการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนเพื่อหาแนวทางในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี, การมีส่วนร่วม, ประสิทธิภาพ

ABSTRACT

The main objective of this research was to study the good governance of the Nam Som Municipality. To compare the good governance management of the Nam Som Subdistrict Municipality They were classified by gender, age, education level and occupation and to provide advice on good governance management of Nam Som Sub-district Municipality, Nam Som District, Udon Thani Province. The sample used in this research was people living in Nam Som Municipality area. Using the formula of Taro Yamane of 380 people. The tool used to collect the data. This is a questionnaire about the good governance of the municipality. It consists of 3 parts of content, statistics used in data analysis. The descriptive statistics were number, percentage, mean and standard deviation for the general data of the sample. The inferential statistics were T-test and F-test for comparison of good governance management of Nam Som Sub-district Municipality, Nam Som District, Udon Thani Province. By gender, age, education level and occupation.

The results of the findings were as follows: Good Governance Management of Nam Som Sub-District Municipality, Nam Som District, Udon Thani Province Overall, it was at a high level ($\bar{x}$ = 4.20, SD = 0.12) and when considering each aspect, it was found that the side with the highest mean was the main aspect of efficiency ($\bar{x}$ = 4.27, SD = 0.34), followed by the principle of equality ($\bar{x}$ = 4.26, SD = 0.37) and the side with the least mean was the main effectiveness aspect ($\bar{x}$ = 4.12, SD = 0.31).

Comparison of Good Governance Management of Nam Som Municipality, Nam Som District, Udon Thani Province Classified by gender, age, education level and occupation. The sample group with different sex, age, education level and occupation had opinions on the good governance management of Nam Som Municipality. No different.

Suggestions on guidelines for the development of good corporate governance of Nam Som Sub-District Municipality, Nam Som District, Udon Thani Province, namely, there should be an evaluation of the implementation of the principles of good governance from all concerned parties from all sectors. To use the results as information for planning in order to find ways to operate more efficiently.

Keywords: Good governance management, Participatio, Performance Efficiency.

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักพื้นฐานและเป็นยุทธศาสตร์ที่สังคมโลกต้องการให้เกิดขึ้น และนำมาใช้เพื่อลด บรรเทาและแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะการฉ้อราษฎร์บังหลวงช่วยสร้างคุณค่าและจิตสำนึกทางปัญญาวุฒันธรรมและจริยธรรมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ทำให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม มีความโปร่งใสได้รับการยอมรับและเชื่อถือมีการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นภูมิคุ้มกันที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งมีเสถียรภาพ มีความมั่นคงปลอดภัยทุกภาคส่วนของสังคมท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว กติกาของสังคมและการบริหารจัดการบ้านเมืองจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนตามยุคตามสมัย ในสังคมสมัยใหม่ทุกประเทศมีแนวทางการปรับปรุงการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม (Good Governance) ที่เป็นจุดร่วมเหมือนกัน คือ ความสงบสุขของประชาชน ความมีเสถียรภาพความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง มีการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลเท่าทันโลก อันนำไปสู่ความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลกได้ โดยแนวความคิดเรื่องธรรมาภิบาลเป็นแนวความคิดที่ธนาคารโลก (World Bank) ได้เสนอให้แก่กลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนาตั้งแต่ปลายปี 1989 เนื่องจากเล็งเห็นความไม่ได้มาตรฐานในการบริหารบ้านเมืองของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา โดยอธิบายความหมายของ Good Governance ไว้ 3 ลักษณะ คือ 1) โครงสร้างและรูปแบบของระบอบทางการเมือง 2) กระบวนการและขั้นตอนที่ผู้มีอำนาจในทางการเมืองใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อพัฒนาประเทศ 3) ความสามารถของผู้มีอำนาจในการบริหารประเทศในการวางแผนการกำหนดนโยบาย และการแปลงแผนและนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนการปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารประเทศซึ่งในเวลาต่อมาธนาคารโลกได้ปรับปรุงแนวทางของ Good Governance โดยมีหลักการสำคัญดังนี้ คือ หลักนิติธรรม (Rule Of Law) หลักคุณธรรม (Ethics/Integrity) หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักความรับผิดชอบ (Accountability) และหลักความคุ้มค่า (Value Of Money)

สำหรับประเทศไทยได้นำหลักธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการปฏิรูปการเมืองไทย โดยได้วางรากฐานไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หลายประเด็น เช่น ความโปร่งใส ความมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมความรับผิดชอบ การตรวจสอบและการกระจายอำนาจ หลักธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นหลักการที่ทั้งองค์การสหประชาชาติ ธนาคารโลก กองทุนการเงินระหว่างประเทศ และธนาคารพัฒนาเอเชียมีข้อสรุปร่วมกันว่า เป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนาและกลุ่มประเทศยากจน รวมทั้งใช้เป็น

เงื่อนไขในการพิจารณา เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศที่ขอรับความช่วยเหลือ ประเทศเหล่านั้นจะต้องสร้างหลักธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีให้เกิดขึ้นในระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เมื่อประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ในช่วงปี พ.ศ. 2540 จนต้องขอรับความช่วยเหลือทางการเงินและอยู่ภายใต้โครงการกองทุนการเงินระหว่างประเทศเงื่อนไขนี้ ได้ถูกนำมาใช้กับประเทศไทยด้วย หลักธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีได้รับการขานรับจากนักวิชาการ นักธุรกิจ นักบริหาร ปัญญาชน และองค์กรต่างๆ รวมทั้งรัฐบาลในขณะนั้นก็เห็นความจำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องมีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ รวมทั้งสามารถรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้อย่างทันการณ์ จึงได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างระบบต่างๆ ของประเทศทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ต่อมาในปี พ.ศ. 2545 ได้ออกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กฎหมายนี้เป็นที่มาของการปฏิรูประบบราชการ ซึ่งในมาตรา 3/1 ได้บัญญัติให้ส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและ การประเมินผลการปฏิบัติงาน (สุรชิต พิสัยพันธ์, 2550: 1-2)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในปัจจุบัน ทั้งในรูปแบบองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ถูกจับตามองและถูกวิพากษ์วิจารณ์จากสังคมภายนอกกว่ามีการทุจริตคอร์รัปชันเกิดความไม่โปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง ระบบการตรวจสอบไม่ทั่วถึงการขาดการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารขาดคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งไม่เป็นผลดี อีกทั้งยังมีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ทั้งในแง่ของภารกิจ งบประมาณและบุคลากรของท้องถิ่นอยู่นั่นหมายความว่า การถ่ายโอนภารกิจและงบประมาณให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ดำเนินการกิจการกำลังถูกท้าทายความสามารถในการบริหารจัดการให้มีความน่าเชื่อถือและความโปร่งใส รวมทั้งได้สะท้อนสภาพการทุจริต ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น การสร้าง การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและความโปร่งใส ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นเป้าหมายสำคัญเพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะการมุ่งให้ประชาชนและภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วม ในการเฝ้าระวังตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ (โกวิทย์ พวงงาม, 2550 ข: 1)

เทศบาลเป็นรูปแบบหนึ่งของการปกครองท้องถิ่น เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 เทศบาลเป็นหน่วยการปกครองที่ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลาง เพื่อที่จะสามารถดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเป็นอิสระ อีกทั้งเทศบาลยังสามารถรับรู้และเข้าใจถึงปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชนได้ชัดเจนกว่าที่รัฐบาลกลางจะเข้าใจ เทศบาลมีหลักของการดำเนินงานโดยที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ ประชาชนจะเลือกผู้ที่เป็นตัวแทนเข้าไปดำเนินการผ่านระบบตัวแทน และการที่จะทราบได้ว่าการดำเนินงานของเทศบาลนั้นมีประสิทธิภาพหรือไม่ ประชาชนก็จะเป็นผู้ตรวจสอบการดำเนินงานของผู้ดำเนินงาน ซึ่งจะทำให้ทราบได้ว่าการดำเนินงานนั้นมุ่งผลประโยชน์สูงสุดต่อสังคมส่วนรวมหรือไม่ การปกครองท้องถิ่นรูปแบบ

เทศบาลนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองผ่านทางระบบตัวแทน ซึ่งมีหลักการบริหารที่สำคัญ คือ หลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

สำนักงานเทศบาลเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอ น้ำโสม จังหวัดอุดรธานี เป็นเทศบาลตำบลตำบลขนาดใหญ่ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและเทศบาลตำบล พ.ศ. 2537 มีฐานะเป็นนิติบุคคล ได้รับการกระจายอำนาจและการถ่ายโอนภารกิจจากภาครัฐในกิจการด้านต่างๆ พบว่า การบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่ผ่านมาของเทศบาลตำบลน้ำโสมในการให้บริการประชาชน มักประสบปัญหาอยู่บ่อยครั้ง ทำให้ประชาชนในพื้นที่ขาดโอกาสในการรับรู้และเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารอย่างแท้จริง ซึ่งสาเหตุของปัญหาอาจเกิดจากการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ สถานที่ให้บริการประชาชนไม่เพียงพอ ขาดความรู้เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล ขาดประสบการณ์ในการให้บริการหรือทำงานร่วมกับเทศบาลตำบล ขาดการประชาสัมพันธ์ การไม่รับทราบข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการทำงานของเทศบาลตำบล เป็นต้น ซึ่งปัญหาที่กล่าวมาทำให้ประชาชนเกิดความไม่เข้าใจในการบริหารงานและการบริการของเทศบาลตำบลตามหลักการบริการกิจการบ้านเมืองที่ดี ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการประเมินผลความพึงพอใจการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อพัฒนาและหาแนวทางการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอ น้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ว่าอยู่ในระดับใดและเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนบริหารงานรวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอ น้ำโสม จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอ น้ำโสม จังหวัดอุดรธานี โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอ น้ำโสม จังหวัดอุดรธานี

3. ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอ น้ำโสม จังหวัดอุดรธานี มีทั้งสิ้น 11 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 บ้านน้ำโสม หมู่ที่ 2 บ้านม่วง หมู่ที่ 3 บ้านน้ำปด หมู่ที่ 4 บ้านโพน หมู่ที่ 6 บ้านโนนสวรรค์ หมู่ที่ 8 บ้านโคกน้อย และหมู่ที่ 9 บ้านโนนสมบูรณ์ หมู่ที่ 12 บ้านแสงทองพัฒนา หมู่ที่ 13 บ้านโนนสมบูรณ์ หมู่ที่ 14 บ้านโนนบก หมู่ที่ 15 บ้านโนนภูทอง จำนวนประชากรทั้งสิ้น 7,766 คน (ข้อมูลจากสำนักบริหารการทะเบียนอำเภอ น้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ณ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอ น้ำโสม จังหวัดอุดรธานี จำนวน 11 หมู่บ้าน ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 380 คน

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี มีทั้งสิ้น 11 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 บ้านน้ำโสม หมู่ที่ 2 บ้านม่วง หมู่ที่ 3 บ้านน้ำปาด หมู่ที่ 4 บ้านโนน หมู่ที่ 6 บ้านโนนสวรรค์ หมู่ที่ 8 บ้านโคกน้อย และหมู่ที่ 9 บ้านโนนสมบูรณ์ หมู่ที่ 12 บ้านแสงทองพัฒนา หมู่ที่ 13 บ้านโนนสมบูรณ์ หมู่ที่ 14 บ้านโนนบก หมู่ที่ 15 บ้านโนนภูทอง

3. ขอบเขตด้านระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ตั้งแต่เดือนกันยายน

4. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

4.1.1 เพศ

4.1.2 อายุ

4.1.3 ระดับการศึกษา

4.1.4 อาชีพ

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ตามหลักการบริหารจัดการกิจการบ้านเมืองที่ดี 10 หลัก ประกอบด้วย 1) ด้านหลักประสิทธิภาพ 2) ด้านหลักประสิทธิผล 3) ด้านหลักการตอบสนอง 4) ด้านหลักภาระรับผิดชอบ 5) ด้านหลักความโปร่งใส 6) ด้านหลักนิติธรรม 7) ด้านหลักความเสมอภาค 8) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 9) ด้านหลักการกระจายอำนาจ 10) ด้านหลักคุณธรรม

4. ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบระดับของการนำรูปแบบการบริหารจัดการเทศบาลของผู้บริหารเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี บนพื้นฐานของการบริหารจัดการกิจการบ้านเมืองที่ดีไปใช้ในการบริหารจัดการเทศบาล

2. ได้รูปแบบการบริหารจัดการเทศบาลของผู้บริหารเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี บนพื้นฐานของการบริหารจัดการกิจการบ้านเมืองที่ดี ที่จะนำไปใช้ในการบริหารจัดการเทศบาล

3. ทำให้ทราบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการเทศบาลของผู้บริหารเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี บนพื้นฐานของการบริหารจัดการกิจการบ้านเมืองที่ดี

4. ใช้เป็นแนวทางการบริหารแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่สนใจนำหลักการบริหารจัดการกิจการบ้านเมืองที่ดีไปประยุกต์ใช้ในโอกาสต่อไป

5. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอ น้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวนประชากร 7,766 คน (ข้อมูลจากสำนักบริหารการทะเบียน อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ณ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 380 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร่ ยามาเน่

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 10 ด้าน

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด	กำหนดให้	5 คะแนน
มีความพึงพอใจในระดับมาก	กำหนดให้	4 คะแนน
มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง	กำหนดให้	3 คะแนน
มีความพึงพอใจในระดับน้อย	กำหนดให้	2 คะแนน
มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด	กำหนดให้	1 คะแนน

ตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงข้อเสนอแนะของประชาชนในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี เป็นคำถามลักษณะปลายเปิด (Open-ended Question) โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความพึงพอใจอย่างอิสระ

2. การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

เพื่อให้เครื่องมือในการวิจัยมีคุณภาพและประสิทธิภาพมีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัยมากที่สุด ผู้วิจัยจึงดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี เพื่อนำมากำหนดกรอบการสร้างแบบสอบถามตลอดจนแนวทางการออกแบบสอบถามให้ครอบคลุมนิยามศัพท์และตัวแปรที่กำหนด

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาเสนอประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ

3. การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง รูปแบบ และข้อคำถาม เพื่อขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ดังมีรายนามดังนี้

3.1 ดร. สุป็น สมสาร อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยพินิจบัณฑิต

3.2 นางณัฏฐิณี มิ่งเมือง หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี

3.3 นางสาวพนิดา บุญสิมา หัวหน้าฝ่ายอำนวยการปลัดเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างภาพรวมทั้งหมดของแบบสอบถามโดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) ตามวิธีของ โรวินेलลี (Rovinelli) และแฮมเบิลตัน (Hambleton) (สมนึก ภัททิยธนี, 2544: 219-233) เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum X$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์ (1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรงสูงใช้ได้ (2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้ ซึ่งต้องได้ค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป

4. แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนอต่อประธานอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อนำไปทดลองใช้และหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

4.1 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try-out) กับประชากรในเขตพื้นที่ที่มีความคล้ายคลึงกับพื้นที่ศึกษาโดยไปทดลองกับองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสำราญ อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 คน

4.2 นำค่าที่ได้มาทำการทดสอบความเชื่อมั่นในเนื้อหาของคำตอบโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

5. นำแบบสอบถามดังกล่าว ทำการปรับปรุงเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากวิทยาลัยพิชญบัณฑิต ถึงนายกเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามซึ่งได้จัดเตรียมไว้แล้วนำไปส่งให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองตามที่ได้นัดหมายไว้แล้ว เพื่อแนะนำตัวพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการวิจัยขออนุญาตเก็บข้อมูลแจกแบบสอบถามการวิจัยและขอรับกลับในวันเดียวกันด้วยตนเอง

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และลงรหัสเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาทั้งหมด โดยใช้วิธีการทางสถิติ และวิเคราะห์โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม

2. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 โดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 การวิเคราะห์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วยการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ค่านิยมประชาธิปไตย ประชาธิปไตยและความรับผิดชอบทางการบริหาร ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติระดับค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคำถามเป็นรายข้อและรายด้าน โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

2.3 เปรียบเทียบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

2.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสอบถามปลายเปิด

9. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัยและทดสอบสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1. สถิติพรรณนา ได้แก่

- 1.1 จำนวน (n)
- 1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 1.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
- 1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาล ตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ และแสดงสรุปจำนวน เป็นประเด็นสำคัญสำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

2. สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่

- 2.1 สถิติ t-test ใช้ทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 ตัวแปร
- 2.2 สถิติ F-test โดยการทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป และหากพบว่ามีค่าแตกต่างรายคู่เกิดขึ้น ผู้ศึกษาต้องทำการทดสอบต่อไปว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน และแตกต่างกันอย่างไร ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

10. ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 54.47 และเป็นเพศชาย จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 45.53 ส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 32.11 และช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มากกว่า 60 ปี จำนวน 16 คิดเป็นร้อยละ 4.21 มีระดับการศึกษา ม.3 ถึง ม. 6 จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 47.11 และน้อยที่สุด คือ ปริญญาโท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.58 ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 175คน คิดเป็นร้อยละ 46.05 รองลงมา รับจ้าง จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 และน้อยที่สุด พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.74

ตารางที่ 1 การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอ น้ำโสม จังหวัดอุดรธานีโดยภาพรวม

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านหลักประสิทธิภาพ	4.27	0.34	มาก
2. ด้านหลักประสิทธิผล	4.12	0.31	มาก
3. ด้านหลักการตอบสนอง	4.22	0.36	มาก
4. ด้านหลักภาระรับผิดชอบ	4.19	0.32	มาก
5. ด้านหลักความโปร่งใส	4.14	0.33	มาก
6. ด้านหลักนิติธรรม	4.18	0.31	มาก
7. ด้านหลักความเสมอภาค	4.26	0.37	มาก
8. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.21	0.32	มาก
9. ด้านหลักการกระจายอำนาจ	4.21	0.34	มาก
10. ด้านหลักคุณธรรม	4.21	0.34	มาก
รวม	4.20	0.12	มาก

2. การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอ น้ำโสม จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$, S.D.= 0.12) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 4.27$, S.D.= 0.34) รองลงมา คือ ด้านหลักความเสมอภาค ($\bar{x} = 4.26$, S.D.= 0.37) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักประสิทธิผล ($\bar{x} = 4.12$, S.D.= 0.31)

3. การเปรียบเทียบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอ น้ำโสม จังหวัดอุดรธานี โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวมพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอ น้ำโสม จังหวัดอุดรธานีไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอ น้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ได้แก่

1) ควรให้มีการบริการประชาชนมีขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนมากเกินไป เทศบาลควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีการพัฒนาตนเองให้มีความขยันและอดทน และผู้บริหารเทศบาลควรให้ความสำคัญและมีการป้องกัน ควบคุม ดูแล ไม่ให้ผู้ปฏิบัติงานในเทศบาลกระทำ ผิดวินัยข้าราชการหรือประพฤติผิดศีลธรรม

2) เทศบาลควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรชุมชนหรือสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาหรือแนวทางในการแก้ปัญหาพร้อมกับเทศบาล และเทศบาลควรมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อประสานงานกับชุมชนไว้อย่างชัดเจน

3) เทศบาลควรให้ความสำคัญกับปัญหาของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เทศบาลไม่มีการกำหนด ตัวชี้วัดความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการพัฒนาไว้ชัดเจน และเทศบาลควรมีการรณรงค์ให้บุคลากรของ เทศบาลใช้จ่ายงบประมาณในการบริหารงานเทศบาลอย่างประหยัดและคุ้มค่า

4) ควรมีการปรับปรุงกระบวนการจัดทำประชาคมให้สอดคล้องกับบริบทของเทศบาลในแต่ละพื้นที่

5) ควรจัดให้มีภาคประชาชน เป็นอาสาสมัครในการตรวจสอบ เพื่อช่วยเหลือภารกิจในการตรวจสอบ ขององค์กรต่าง ๆ

11. อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอ น้ำโสม จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$, S.D.= 0.12) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 4.27$, S.D.= 0.34) รองลงมา คือ ด้านหลักความเสมอภาค ($\bar{x} = 4.26$, S.D.= 0.37) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักประสิทธิผล ($\bar{x} = 4.12$, S.D.= 0.31) อาจเป็นเพราะยังขาดความรู้ ความเข้าใจในบางส่วนของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ของผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุรินทร์ธร ศิริกุล (2557) วิจัยเรื่องผู้นำการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่า องค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่นำไปใช้ในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำ แนวคิดเกี่ยวกับ การบริหารทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล และแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นความคิดเห็นของพนักงานต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมากที่สุด คือ ด้านหลักนิติธรรม รองลงมาหลักคุณธรรม น้อยที่สุด คือ หลักความคุ้มค่า ส่วนความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มากที่สุด คือ หลักนิติธรรม รองลงมาหลักคุณธรรม น้อยที่สุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วมแนวทางในการพัฒนาผู้นำการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง คือ การพัฒนาภาวะผู้นำโดยใช้ "SHADED Model" มีความสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ Sociability มีสังคมที่ดี Human Relation ผู้นำจะต้องตระหนักในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตัวเองของลูกน้อง Ability มีความรู้ ความสามารถในการใช้สติปัญญานั้นๆ เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ Director มีศิลปะในการปกครองคือมีจิตสำนึกเกิดขึ้นในตัวของผู้ผู้นำ Executive เป็นนักบริหารมืออาชีพ Developer เป็นนักพัฒนามืออาชีพ และสอดคล้องกับแนวคิดของ พระปิยวัฒน์ ปิยสีโล (จักร์แต) (2554: 39 40) ที่กล่าวว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี คือ การบริหารการจัดการของประเทศหรือองค์กรภาคธุรกิจเอกชนและประชาสังคมให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่สมดุล ซึ่งจะส่งผลให้สังคมดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ตลอดจนมีการใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความแข็งแกร่งมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ มีความโปร่งใส ยุติธรรมและสามารถ ตรวจสอบได้ ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศชาติเป็นไปอย่างมั่นคง ยั่งยืน และมีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้น และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Morren, Tatiana (2001: 56, อ้างใน พิศสมัย หมกทอง, 2554: 29)

ที่กล่าวว่าปัจจุบันทั้งในด้านการศึกษาและวิชาชีพทางรัฐประศาสนศาสตร์ถือได้ว่า “Governance” หรือการจัดการปกครองเป็นกรอบแนวคิดที่สำคัญของการบริหารภาครัฐ ซึ่งมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ คือ การเน้นบทบาทของการบริหารภาครัฐ กรอบแนวคิด Governance เป็นประเด็นสำคัญในการศึกษาถึงความสัมพันธ์และความรับผิดชอบระหว่างรัฐกับประชาชน รัฐกับภาคเอกชนหรือกลุ่มทางสังคมที่เกิดการรวมตัวกันโดยสมัครใจ และรัฐกับประชาสังคม อีกทั้งองค์การสหประชาชาติหรือ United Nations (UN) ยังให้ความสำคัญกับธรรมาภิบาล เพราะเป็นหลักการพื้นฐานในการสร้างความเป็นอยู่ของคนในสังคมทุกประเทศให้มีการพัฒนา ที่เท่าเทียมกัน และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การดำเนินการนี้ต้องเกิดจากความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อกระจายอำนาจให้เกิดความโปร่งใส ธรรมาภิบาลคือการมีส่วนร่วมของประชาชนและสังคมอย่างเท่าเทียมกัน และมีคำตอบพร้อมเหตุผลที่สามารถชี้แจงกันได้ United Nations and Development Program (UNDP) ให้นิยามของคำว่าธรรมาภิบาลว่าหมายถึง การดำเนินงาน ของภาคการเมือง การบริหาร และภาคเศรษฐกิจที่จะจัดการกิจการของประเทศในทุกระดับ ประกอบด้วยกลไก กระบวนการ และสถาบันต่างๆ ที่ประชาชนและกลุ่มสามารถแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ปกป้องสิทธิของตนเองตามกฎหมาย และแสดงความเห็น ที่แตกต่างกันบนหลักการของการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบการส่งเสริมหลักนิติธรรม เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดลำดับความสำคัญทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ยืนอยู่บนความเห็นพ้องต้องกันทางสังคม

การเปรียบเทียบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอโนนน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวมพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอโนนน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพไม่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อนันต์ โพธิ์กุลกุล (2559) วิจัยเรื่องการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย พบว่า สถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถามที่ต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาในการปฏิบัติงานหรือตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย มีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ไม่แตกต่างกัน ส่วนตำแหน่งงานที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน 4 คู่ และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ทั้ง 7 ด้านมีความสัมพันธ์กันทุกด้าน โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.793 ถึง 0.396 ระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงถึงระดับต่ำ และมีทิศทางของความสัมพันธ์เป็นทิศทางเดียวกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระธีระพงศ์ สุเมธ (2555) ที่ได้วิจัยเรื่อง การบริหาร จัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พบว่าการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงรายพบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และเขตพื้นที่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิศมัย หมกทอง (2554) วิจัยเรื่อง การบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า (1) ความคิดเห็น ของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขต บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมากทุกด้าน และ(2) การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม ด้านเพศไม่แตกต่างกัน

12. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

1.1 ควรกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการเพื่อเป็นแนวทางในการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ ให้เกิดความสำเร็จสูงสุด

1.2 ควรมีการประเมินผลการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนเพื่อหาแนวทางในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 ยกย่องและส่งเสริมบุคลากรที่เป็นแบบอย่างที่ดี ให้บุคลากรและประชาชนมีส่วนร่วมในระบบตรวจสอบ และการประเมินผลที่น่าเชื่อถือ

1.4 เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา จัดทำคู่มือและช่องทางรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

1.5 เทศบาลควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรชุมชนหรือสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาหรือแนวทางในการแก้ปัญหาร่วมกับเทศบาล และเทศบาลควรมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อประสานงานกับชุมชนไว้อย่างชัดเจน

1.6 ควรให้มีการบริการประชาชนมีขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนมากเกินไป เทศบาลควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีการพัฒนาตนเองให้มีความขยันและอดทน และผู้บริหารเทศบาลควรให้ความสำคัญและมีการป้องกัน ควบคุม ดูแล ไม่ให้ผู้ปฏิบัติงานในเทศบาลกระทำความผิดวินัยข้าราชการหรือประพฤติผิดศีลธรรม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี

2.2 ควรศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี

บรรณานุกรม

- ทิพาวิดี เมฆสุวรรณค์ และคณะ. (2546). **พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 พร้อมคำอธิบายรายมาตราและพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: บริษัท พี.เอ.ลีฟวิ่ง จำกัด.
- พระปิยวัฒน์ ปิยสีโล (จักร์แต). (2554). **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก, 11 ตุลาคม 2540, หน้า 1-99.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). **ข้อมูลพื้นฐานด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคม**. กรุงเทพฯ: กรมทรัพยากรน้ำ.
- สุรินทร์ธร ศิธรกุล. (2557). **ผู้นำการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง**. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- Taro Yamane. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. 3rd Ed. New York: Harper and Row Publications.